

Heta Aleksandra Gylling
Soveltavan filosofian professori
Käytännöllisen filosofian laitos
PL 9
00014 Helsingin yliopisto
Heta.Gylling@Helsinki.Fi

7. 10. 2009
al 32, 41, 2002
010028:00 / 2002
Law

Lausunto oikeusministeriön työryhmämietinnöstä 'Ihmiskauppa, paritus ja prostituutio'.

Työryhmän ehdotus seksuaalipalvelujen ostamisen rangaistavuudesta on puhtaasti moralistinen eivätkä esitetyt perustelut ole sen enempää loogisia kuin oikeutettujakaan. Seuraavassa joitakin esimerkkejä niistä ongelmista joihin työryhmän ajattelutapa johtaa.

Osiossa johtopäätökset (s. 57) todetaan

"...pyritään vaikuttamaan kysyntää vähentävästi"

Onko olemassa empiiristä evidenssiä sille että *kysyntä* kriminalisoinnin myötä vähenisi? Vaikka rangaistuksen pelko vähentäisikin kauppaa, se ei tarkoita että kysyntä vielä laskisi, se voi hyvin vain muuttaa muotoaan.

Taustalla luonnollisestikin kummittelee perustelematon oletus "seksuaalipalvelujen ostaminen on moraalisesti väärin".

"...haittavaikutukset, joiden on katsottu liittyvän myös seksuaalipalvelujen ostamisen rangaistavuuteen, eivät ole enää niin ilmeisiä, että kriminalisoinnista voisi aiheutua enemmän haittaa kuin hyötyä."

Silkkaa spekulatiota jonka tueksi ei ole mitään todistusaineistoa.

"Säännös suojaisi ihmisen sekä fyysistä että psyykkistä koskemattomuutta".

Fyysisen koskemattomuuden suoja on toki hyvä asia silloin kuin ihminen sitä itse haluaa.

Esimerkiksi jos ihminen ei halua urheilu- tai muun hierojan palveluita hänen oikeuttaan välttyä niiltä tulee suojella. Toisaalta hierontapalveluiden ostamista ei ilmeisesti haluta kriminalisoida – olisikin syytä perustella miksi seksuaalipalvelut eroavat niin suuresti muista ruumiillisista palveluista. "Koska seksin ostaminen ja myyminen on moraalisesti tuomittavaa" ei

luonnollisestikaan ole mikään peruste. Väitteen perusteleminen vaatisi selityksen siitä *miksi* näin muka olisi.

Olisi mielenkiintoista tietää miten hyvin ihmisten psyykkistä koskemattomuutta yleisesti suojellaan (myös mitä se tarkoittaa).

”Lähtökohtaisesti ihmistä ei voi pitää kaupan kohteena.”

Mietinnössä käytetty terminologia jo kertoo ettei aina ole kyse ihmisten myymisestä.

Seksuaalipalvelujen myynti ei ole ihmisen myyntiä. Jos se sellaisena halutaan nähdä, silloin yhtä lailla edellä mainitsemani hierontapalvelut tulee nähdä ihmismyyntinä.

”...prostituutioon usein ajaututaan esimerkiksi heikon taloudellisen tilanteen pakottamana”.

Ensinnäkin, siitä että joskus näin on, ei seuraa etteikö valinta olisi koskaan – tai edes tuolloin - vapaaehtoinen. Toiseksi, pitääkö kaikki ammatit joihin ihmiset ajautuvat heikon taloudellisen tilanteen pakottamana sitten kieltää? Jos heikosti toimeentuleva pienviljelijä joutuu menemään sivutöikseen tehtaaseen, pitääkö se kieltää? Tai jos opiskelija heikon taloudellisen tilanteensa takia ajautuu kaupan kassalle töihin?

Vetoaminen esimerkiksi siihen, että ”nämä ovat eri asioita” ei ole peruste analogian kumoamiselle niin kauan kuin seksuaalipalvelujen ”pahuutta tai moraalittomuutta” ei ole kyetty osoittamaan.

”...säännös suojaisi sosiaalista tasa-arvoa siten, että sillä pyritään ehkäisemään henkilöiden ajautumista prostituutioon...”

Mahdoton ajatus. Yksilön sosiaalinen tasa-arvo ei välttämättä muutu miksikään vaikkei hän prostituutioon ryhtyisikään ja vaikka ryhtyykin, sosiaalinen tasa-arvo ei väistämättä laske.

”Säännös suojaisi myös sukupuolten tasa-arvoa, koska käytännössä suurin osa prostituoiduista on naisia ja vastaavasti suurin osa seksuaalipalvelujen ostajista on miehiä.”

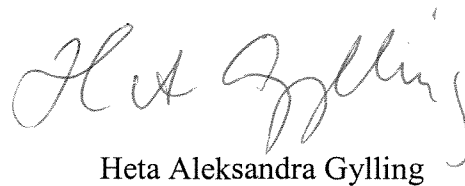
Ensinnäkin jos suurin osa ostajista on miehiä, lienee loogisesti selvää että suurin osa palveluiden tarjoajista on naisia. Toiseksi, jos empiirinen evidenssi osoittaisi että suurin osa partureista on naisia – looginen oletus lienee että heidän asiakkaansa ovat pääsääntöisesti miehiä – pitäisikö sukupuolten välisen tasa-arvon turvaamiseksi parturipalveluiden ostaminen kriminalisoida?

Mietinnön argumentaatio on heikkoa ja perustelematonta. Mikäli seksuaalipalvelusten ostamisen (toisin sanoen niistä maksamisen) kriminalisointiin päädytään, täytyy myös perustaa toimikuntia selvittämään onko tietyissä avioliitoissa perusteltua epäillä, että nainen heikon taloudellisen

tilanteensa takia tai esimerkiksi sosiaalisen statuksensa parantamiseksi on sitoutunut seksuaalipalvelusten tarjoamiseen korkeampaa elintasoa vastaan. Erityisesti, jos työryhmän tavoin, seksuaalipalvelusten myynti halutaan nähdä koko ihmisen myyntinä, tämä osa-alue näyttäytyy erityisen tärkeänä – onhan nainen miehensä vaimo 24 tuntia vuorokaudessa.

Vakavin ongelma mietinnössä on, ettei siinä ole lainkaan perusteltu sitä, miksi kaksi aikuista ihmistä ei saisi itse päättää liittykö heidän seksuaaliseen kanssakäymiseensä taloudellista hyötyä toiselle vai ei.

Helsingissä 4.10.2003-10-05

Heta Aleksandra Gylling